

Predprimárne vzdelávanie v Slovenskej republike

Praha 18. október 2013

PhDr. Viera Hajdúková, PhD.

Do roku 1993

- Detské jasle*
- Jasle a materská škola*
- Materská škola*
- starostlivosť a vzdelávanie*
- dve ministerstvá*

Po roku 1993

- Starostlivosť – detské jasle, detské centrá, materské centrá – neregulované**
- Materská dovolenka, rodičovská dovolenka**
- Materská škola - predprimárne vzdelávanie – regulované**

Materská škola

- **podporuje** osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, **utvára** predpoklady na ďalšie vzdelávanie; **pripravuje** na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí; **zabezpečuje** výchovu a vzdelávanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu

Materská škola

- Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania
- predprimárne vzdelávanie – za čiastočnú úhradu
- neuhrádza sa...
- rozhodnutie zriaďovateľa...
- príspevok na výchovu a vzdelávanie
- školský zákon
- vyhláška o materskej škole

Materská škola

- podľa zriaďovateľa – verejné, súkromné, cirkevné a štátne
- materská škola – súčasť školskej sústavy
- k 15. 09. 2012:
 - 2 861 MŠ
 - 7 395 tried (7 057 a 338)
 - 149 511 detí (481 detí so ŠVVP a 3 779 detí zo SZP)
 - 16 špeciálnych tried so 166 deťmi
 - 82 materských škôl pre deti so ŠVVP s 1 438 deťmi

Materská škola

- vyučovací jazyk – štátny jazyk (slovenský jazyk) a jazyk príslušnej národnostnej menšiny
 - maďarský
 - slovenský/maďarský
 - ukrajinský
 - slovenský/ukrajinský
 - rusínsky
 - bulharský
 - francúzsky
 - anglický
 - nemecký

Materská škola

- zaškolenosť detí rok pred plnením povinnej školskej dochádzky - cca 90 %
- nedostatok kapacít - 8 144 nevybavených žiadostí
- rastová fáza demografickej krivky - vrchol v roku 2017
- odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky – okolo 4 500
- opatrenia na zabránenie neodôvodnenému OPŠD
- rozširovanie kapacít

Materská škola

- vyučovanie náboženskej výchovy alebo náboženstva
- právna subjektivita materských škôl - cca 5 % materských škôl
- materské školy
 - samostatné
 - ako súčasť základnej školy s materskou školou
 - ako organizačná zložka spojenej školy

Materská škola

- **Pedagogickí a odborní zamestnanci v MŠ**
 - 14 515 učiteliek - 98,7 % spĺňa kvalifikačné predpoklady
 - 64 asistentov učiteľov
 - 6 školských psychologov
 - 7 školských špeciálnych pedagógov.
- **Zriadenie materskej školy**
 - spravidla pri počte desať detí
 - jednotriedne, dvojtriedne, trojtriedne, aj viac ako sedemtriedne
 - elokované triedy

Materská škola

- **prijímanie detí na predprimárne vzdelávanie**
 - školský zákon
 - vyhláška o materskej škole
- **prijímanie detí**
 - nie je viazané na trvalý pobyt dieťaťa, ani rodiča
 - nie sú zriadené tzv. školské obvody
 - spravidla od 3 do 6 rokov
 - výnimočne deti od 2 rokov
 - OPŠD a DOPŠD
 - ostatné podmienky prijímania

Materská škola

■ prijímanie

- na základe písomnej žiadosti
- miesto a termín podávania žiadosti
- o prijatí detí rozhoduje riaditeľka

■ adaptačný pobyt

■ deti so ŠVVP

- bežná trieda - najviac dve deti so ŠVVP
- špeciálne triedy - len s informovaným súhlasom zákonného zástupcu

Materská škola

- **forma výchovy a vzdelávania**
 - celodenná
 - poldenná
 - týždenná
 - nepretržitá
- **materské školy sa členia na triedy**
- **najvyššie počty detí – 20, 21, 22, 21**
 - možnosť prijať o tri deti navyše za stanovených podmienok
 - môže zohľadniť počet detí v triede mladších ako tri roky

Materská škola

- samostatné triedy pre 5 – 6-ročné deti
- triedy pre nadané deti
- triedy pre deti učiace sa cudzí jazyk
- počty učiteliek
- bezpečnosť počas vychádzok
- krúžková činnosť z hľadiska bezpečnosti
- priemerný počet detí na učiteľku (viac ako 10/20)
- bez postupových ročníkov (1, 2, 3 a 4 roky)
- nie je hodinový systém
- školský rok a školské prázdniny
- prevádzka materskej školy

Materská škola

- denný poriadok – rozpis denných činností
 - hry a hrové činnosti
 - pohybové a relaxačné cvičenia
 - pobyt vonku
 - odpočinok
 - činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie)
 - edukačná aktivita

Predprimárne vzdelávanie

- **výchovno-vzdelávací program**
 - štátny vzdelávací program
 - školský vzdelávací program
- **kontrola súladu ŠkVP so ŠVP – Štátna školská inšpekcia**
- **štátny vzdelávací program**
 - povinné minimum a zároveň otvorenosť
 - vzdelávacie štandardy
 - prierezové témy
 - tematické okruhy a vzdelávacie oblasti

Materská škola

- **školský vzdelávací program**
 - spravidla na obdobie jedného vzdelávacieho cyklu ale minimálne na jeden školský rok
 - vydáva riaditeľka
 - umožňuje uskutočňovať výchovu a vzdelávanie „na mieru“
 - učebné osnovy ako povinná a zároveň najdôležitejšia súčasť ŠkVP – obsahové celky/projekty
- **organizácia metódy a formy VVČ** – plne v kompetencii učiteľky materskej školy.

Materská škola

- **plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti je úplne v kompetencii učiteliek**
 - spôsob, forma, rozsah a časové trvanie plánov VVČ
- **pomoc pri vypracúvaní ŠkVP**
 - vzdelávanie
 - *Príručka na tvorbu školských vzdelávacích programov*
 - *Metodika na tvorbu školských vzdelávacích programov. Metodika predprimárneho vzdelávania*
 - *Metodický list na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín*

Materská škola

- **aktuálne** - verejné pripomienkové konanie návrhu inovácie štátneho vzdelávacieho programu pre materské školy
- **najväčšie zmeny** sa očakávajú v kategorizácii vzdelávacích oblastí a vo formulácii vzdelávacích štandardov (obsahových aj výkonových)
- **novým fenoménom** sú evalvačné otázky, ktoré sú v pripomienkovanom návrhu súčasťou vzdelávacích štandardov

Učiteľ/ka a riaditeľ/ka materskej školy

- **regulované povolanie - musí spĺňať kvalifikačné predpoklady**
- vyhláška MŠ SR č. 437/2009 Z. Z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov
- zákon č. 317/2009 Z. z. o PZ a OZ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Učiteľ/ka a riaditeľ/ka materskej školy

- nariadenie vlády SR č. 422/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov v znení neskorších predpisov
 - učiteľka aj asistent učiteľa - 28 hodín priamej vyučovacej činnosti
 - riaditeľka v závislosti od počtu tried MŠ 23 – 12 hodín priamej vyučovacej činnosti
- **Kto môže** byť riaditeľka materskej školy?
- **Kto menuje** riaditeľku materskej školy do funkcie?

Materská škola - rôzne

- **Národný projekt**
 - *Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania (takmer 19,5 mil. eur)*
 - *Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy*
- **Rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti detí a rozvíjaniu ich pohybových zručností a schopností – dotácia pre materské školy**
- Spoločnosť pre predškolskú výchovu
- Slovenský výbor OMEP

Materská škola

- medzinárodná spolupráca v rámci Európskej únie, ako aj OECD
- aktuálne výzvy

